

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО Директор Державної установи «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів МОЗ України» Т.І. Чернишенко 	ЗАТВЕРДЖУЮ Заступник Директора Департаменту кадрової політики, освіти, науки та запобігання корупції МОЗ України О.П. Волосовець
--	---

ТЕХНІКА ВИГОТОВЛЕННЯ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВИХ КОНСТРУКЦІЙ

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010106 “Стоматологія ортопедична”

Київ
2011

ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА ТА МЕДИЦИНА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Укладачі:

О.В. Пасічник — викладач-методист, викладач вищої категорії хірургічних дисциплін, першої медичної підготовки, заступник директора Херсонського базового медичного коледжу Херсонської обласної ради з навчально-виробничої роботи;

М.С. Ващук — викладач-методист, викладач вищої категорії хірургічних дисциплін, директор Херсонського базового медичного коледжу Херсонської обласної ради;

І.І. Березка — викладач І категорії військово-медичної підготовки та медицини катастроф Херсонського базового медичного коледжу Херсонської обласної ради, підполковник медичної служби.

Програму розглянуто, обговорено і схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії хірургічних дисциплін, медицини катастроф та військово-медичної підготовки Херсонського базового медичного коледжу Херсонської обласної ради 02 червня 2011 р., протокол № 11.

Рецензенти:

І.І. Полінчук — канд. мед. наук, завідувач відділення анестезіології та реанімації КЗ “Херсонська міська клінічна лікарня”;

В.К. Гайдамака — викладач-методист, викладач вищої категорії, голова предметної (циклової) комісії хірургічних дисциплін КЗ “Бериславське медичне училище”.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010106 “Стоматологія ортопедична” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Військово-медична підготовка студентів у вищих медичних навчальних закладах I—III рівнів акредитації проводиться відповідно до Закону України “Про загальний військовий обов’язок та військову службу” і навчального плану, затвердженого Міністерством охорони здоров’я України в 2001 році, з урахуванням загальних положень програми військово-медичної підготовки.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни зумовлена змінами, що відбулися внаслідок реорганізації та розбудови Збройних сил України.

Під час воєнних дій та локальних конфліктів важлива роль у наданні першої медичної допомоги пораненим і хворим відводиться молодшому медичному персоналу, тому вивчення дисципліни студентами медичних коледжів та училищ має велике значення. Метою вивчення військово-медичної підготовки є підготовка для Збройних сил України висококваліфікованих молодших медичних працівників, діяльність яких спрямована на успішне вирішення завдань медичної служби військової ланки.

Медицина надзвичайних ситуацій має велике значення в системі підготовки студентів-медиків. Пояснюється це тим, що кожен медичний працівник повинен вміти правильно і своєчасно надати невідкладну допомогу при нещасних випадках та гострих захворюваннях.

Головною метою курсу є навчити майбутніх зубних техніків швидкому орієнтуванню у складних ситуаціях, які загрожують життю пацієнта, правильно визначити вид і характер ушкоджень або гострих захворювань, вибрати спосіб і засоби для надання невідкладної допомоги та кваліфіковано її надати.

Самостійну позааудиторну роботу студентів сплановано відповідно до основних положень «Організації навчального процесу у вищих закладах освіти», затверджених Міністерством освіти України.

Після вивчення дисципліни ***студенти повинні знати:***

- основні види пов’язок і правила їх накладання;
- основні принципи і методи реанімації;
- види кровотеч, закритих і відкритих механічних ушкоджень, причини їх виникнення та принципи надання невідкладної допомоги;
- клінічні прояви нещасних випадків, гострих захворювань і отруєнь та надання необхідної невідкладної допомоги;
- основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час;
- основи організації лікувально-евакуаційних заходів у військах;
- особливості патології поранень та уражень під час військових дій.

Студенти повинні вміти:

- накладати пов’язки на різні ділянки тіла;
- проводити транспортну іммобілізацію різних ділянок тіла;
- тимчасово спинити артеріальну, венозну, капілярну кровотечу, надати

- допомогу при паренхіматозній кровотечі;
- проводити непрямий масаж серця і штучне дихання;
- промити шлунок;
- видалити стороннє тіло з ока, вуха, носа, гортані;
- надати невідкладну допомогу при повішанні, утопленні, електротравмі, укусах змії, каракурта, тварин, хворих на сказ, тощо;
- проводити транспортування пацієнтів з різними травмами, отруєннями та гострими захворюваннями до лікувально-профілактичного закладу;
- визначити характер і ступінь тяжкості поранень та уражень різними видами зброї (ядерна, хімічна, бактеріологічна);
- організувати і надати першу медичну допомогу пораненим та ураженим під час бойових дій;
- організувати медичне забезпечення медичного пункту батальйону та медичної роти механізованої бригади при різних видах бойових дій.

Студенти мають бути поінформовані про:

- організацію травматологічної служби в Україні;
- організацію реаніматологічної служби в Україні;
- клінічні прояви небезпечних ускладнень різних травм (правець, газова гангрена, сказ тощо) та їх неспецифічну і специфічну профілактику;
- організацію служби крові в Україні;
- умови діяльності медичної служби Збройних сил України в сучасній війні;
- уражуючу дію та особливості сучасної зброї;
- величину та структуру санітарних втрат;
- організацію медичного забезпечення військ у воєнний час.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Принципи організації першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Реанімація, її принципи і методи	8	1	4	3
2	Перша медична допомога при кровотечах, закритих та відкритих механічних ушкодженнях	5	1	2	2
3	Перша медична допомога при термічних, хімічних ушкодженнях, обмороженнях та електротравмах	5	1	2	2
4	Перша медична допомога при гострих захворюваннях, отруєннях та сторонніх тілах	9	1	4	4
5	Основи організації медичного забезпечення військ	4	1	2	1
6	Основи військово-польової хірургії та терапії	9	1	4	4
7	Основи військової гігієни та епідеміології	9	1	4	4
8	Основи організації забезпечення медичним майном і технікою у воєнний час	5	1	2	2
Усього		54	8	24	22

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії медичних навчальних закладів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Поняття про першу медичну допомогу та її види. Завдання та основні принципи її надання. Поняття про термінальні стани; ознаки життя і абсолютні ознаки смерті; поняття про клінічну, біологічну та соціальну смерть	3
2	Поняття про кровотечу; клінічні ознаки кровотеч за джерелом; методи тимчасової зупинки кровотечі; особливості транспортування потерпілих з кровотечами	2
3	Поняття про термічні, хімічні та радіаційні опіки; клінічні прояви, невідкладна допомога при термічних, хімічних і радіаційних опіках; особливості транспортування і догляду за потерпілими	2
4	Клінічні ознаки і допомога при укусах комах, тварин, змії, каракурта. Основні клінічні ознаки та невідкладна допомога при сторонніх тілах вуха, носа, ока, дихальних шляхів, шлунково-кишкового тракту	4
5	Основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час.	1
6	Особливості першої медичної допомоги при пораненнях у військово-польових умовах. Поняття про військово-польову хірургію (ВПХ) та терапію (ВПТ), їх основні завдання та зміст	4
7	Основи військової гігієни та епідеміології. Взяття матеріалів для виявлення збудників кишкових і тифо-паратифозних інфекцій. Завдання та основи протиепідемічного захисту військ, поняття про санітарно-епідеміологічну розвідку	4
8	Основи організації забезпечення військ медичним майном і технікою	2
Усього		22

ЗМІСТ

Тема 1. Принципи організації першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Реанімація, її принципи і методи

ЛЕКЦІЯ

Поняття про першу медичну допомогу та її види. Завдання й основні принципи її надання.

Способи і види транспортування потерпілих до лікувально-профілактичного закладу.

Поняття про десмургію, транспортну іммобілізацію.

Поняття про асептику й антисептику; основні антисептичні речовини, що використовуються під час надання першої медичної допомоги.

Поняття про шок, причини його виникнення, види, основні клінічні ознаки; надання невідкладної допомоги та принципи транспортування потерпілих у шоковому стані.

Поняття про термінальні стани; ознаки життя і абсолютні ознаки смерті; поняття про клінічну, біологічну та соціальну смерть.

Реанімація, її основні завдання і методи; проведення серцево-легеневої реанімації одним і двома реаніматорами; тривалість і критерії ефективності реанімації; особливості транспортування пацієнтів після оживлення.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Вибір та відпрацювання способів транспортування потерпілих. Вивчення правил користування носилками та санітарною лямкою. Відпрацювання правил накладання різних пов'язок на різні ділянки тіла (косинкові, бинтові, пращоподібні, пластирні тощо). Використання антисептичних засобів при наданні невідкладної допомоги.

Визначення ознак життя та абсолютних ознак смерті. Підготовка пацієнта та проведення реанімаційних заходів одним і двома реаніматорами (непрямий масаж серця, штучне дихання методами рот до рота, рот до носа, через повітровід, за допомогою дихальних апаратів, механічна дефібриляція). Оцінювання ефективності реанімаційних заходів. Особливості транспортування пацієнтів після реанімації.

Практичні навички:

- визначення ознак клінічної та біологічної смерті;
- надання пацієнту необхідного для транспортування положення;
- проведення транспортної іммобілізації стандартними та імпровізованими шинами: Крамера, Дітерікса, Белера, фанера, картон, гілки тощо;
- накладання різних видів бинтових пов'язок на різні ділянки тіла: бинтових, косинкових, сігчасто-трубчастих та ін.;
- проведення серцево-легеневої реанімації (одним і двома реаніматорами) та визначення її ефективності.

Тема 2. Перша медична допомога при кровотечах, закритих і відкритих механічних ушкодженнях

ЛЕКЦІЯ

Поняття про кровотечу; клінічні ознаки кровотеч за джерелом; методи тимчасового спинення кровотечі; особливості транспортування потерпілих з кровотечами.

Поняття про відкриті механічні ушкодження; види, ознаки, ускладнення, невідкладна допомога при ранах.

Поняття про закриті механічні ушкодження м'яких тканини, основні клінічні ознаки, надання невідкладної допомоги.

Поняття про вивихи і переломи кісток, клінічні ознаки; правила проведення транспортної іммобілізації.

Поняття про синдром тривалого здавлення, невідкладна допомога.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Засвоєння різних способів тимчасового спинення артеріальної, венозної, капілярної, паренхіматозної кровотечі. Спинення кровотечі з вуха, носа, лунки видаленого зуба. Проведення туалету випадкової рани.

Ознайомлення з різними видами транспортних шин, відпрацювання техніки транспортної іммобілізації при забоях, розтягненнях та розривах сухожиль і м'язів, вивихах і переломах кісток. Надання невідкладної допомоги при відкритому пневмотораксі.

Практичні навички:

- спинення артеріальної, венозної та капілярної кровотечі різними методами:
 - накладання джгута-закрутки, стисної пов'язки;
 - надання підвищеного положення ушкодженій ділянці;
 - максимального згинання кінцівки в суглобі тощо;
- проведення транспортної іммобілізації при переломі ключиці;
- проведення транспортної іммобілізації при ушкодженні кісток таза, хребта;
- накладання оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі.

Тема 3. Перша медична допомога при термічних, хімічних ушкодженнях, обмороженнях та електротравмах

ЛЕКЦІЯ

Поняття про термічні, хімічні та радіаційні опіки; клінічні прояви, невідкладна допомога при термічних, хімічних та радіаційних опіках; особливості транспортування і догляду за потерпілими.

Поняття про обмороження та замерзання; клінічні прояви, невідкладна допомога при обмороженнях; особливості транспортування і догляду за потерпілими з холодовою травмою.

Поняття про електротравму; дія електричного струму на організм людини; невідкладна допомога при електротравмах; особливості транспортування потерпілих з електротравмами.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Засвоєння методик надання невідкладної допомоги при опіках і обмороженнях різного ступеня та локалізації. Дезактивація хімічних речовин, що спричиняють хімічні опіки. Клінічні ознаки травматичного й опікового шоку та надання невідкладної допомоги. Правила введення протиправцевої сироватки, протиправцевого людського імуноглобуліну і правцевого антитоксину.

Надання невідкладної допомоги при обмороженні та загальному замерзанні.

Засвоєння прийомів надання невідкладної допомоги при електротравмах, ураженні блискавкою.

Практичні навички:

- визначення ступеня та площі опікової поверхні, надання невідкладної допомоги;
- надання невідкладної допомоги при загальному перегріванні організму та тепловому ударі;
- визначення ознак обмороження та загального замерзання, надання невідкладної допомоги;
- визначення ознак хімічного опіку кислотою або лугом, надання невідкладної допомоги.

Тема 4. Перша медична допомога при гострих захворюваннях, отруєннях і сторонніх тілах

ЛЕКЦІЯ

Гострі захворювання внутрішніх органів, ознаки, принципи надання невідкладної допомоги; особливості транспортування хворих у лікувально-профілактичний заклад.

Невідкладна допомога при харчових, хімічних отруєннях, отруєннях лікарськими засобами і алкоголем.

Клінічні ознаки і допомога при укусах комах, тварин, змії, каракурта.

Основні клінічні ознаки та невідкладна допомога при сторонніх тілах вуха, носа, ока, дихальних шляхів, травного каналу.

Невідкладна допомога при асфіксії внаслідок утоплення та повішання.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Засвоєння методик надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях внутрішніх органів.

Прикладання міхура з льодом на живіт.

Проведення промивання шлунка та очисної клізми.

Виконання внутрішньом'язових ін'єкцій.

Проведення неспецифічної профілактики сказу.

Засвоєння прийомів надання невідкладної допомоги при утопленні, повішанні, сторонніх тілах ока, вуха, носа, дихальних шляхів.

Практичні навички:

- визначення ознак і причин харчових отруєнь, надання невідкладної допомоги;
- визначення ознак та причин виникнення асфіксії, надання невідкладної допомоги;

- проведення промивання шлунка при харчових отруєннях;
- видалення сторонніх тіл з вуха, носа, ока, гортані та дихальних шляхів;
- надання невідкладної допомоги при нещасних випадках;
- асфіксії (повішання, утоплення), електротравми, укусах комах, тварин, змій тощо.

Тема 5. Основи організації медичного забезпечення військ

ЛЕКЦІЯ

Основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час.

Уражуюча дія сучасної зброї та характеристика санітарних втрат.

Основи організації лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Організація надання першої медичної допомоги пораненим на полі бою, на медичному пункті батальйону (МПБ), у медичній роті механізованої бригади.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Розшук поранених на полі бою. Способи наближення стрільців-санітарів і санітарного інструктора роти до поранених залежно від умов місцевості, погоди, часу доби та характеру бойової обстановки.

Надання першої медичної допомоги пораненим на полі бою. Роль самодопомоги та взаємодопомоги в сучасному бою. Способи відтягування поранених і винесення їх з поля бою в укриття (гнізда поранених).

Позначення місць укриття та зосередження поранених.

Медико-тактична характеристика індивідуальних засобів медичного оснащення: аптечки індивідуальної, індивідуального протихімічного пакету, пакету перев'язувального індивідуального, засобу для знезараження води.

Медико-тактична характеристика сумки санітара, сумки медичної військової, лямки медичної носильної, лямки медичної спеціальної, шолома для поранених у голову, нош санітарних, нош іммобілізаційних вакуумних.

Медико-тактична характеристика групових засобів медичного захисту.

Практичні навички:

- наближення до пораненого на полі бою різними способами;
- відтягування поранених з поля бою;
- винесення пораненого з поля бою самостійно за допомогою лямки медичної носильної;
- винесення пораненого з поля бою за допомогою іншого санітара на руках та за допомогою нош і лямки медичної носильної;
- надягання протигазу на потерпілого.

Тема 6. Основи військово-польової хірургії та терапії

ЛЕКЦІЯ

Поняття про військово-польову хірургію (ВПХ), її основні принципи та завдання.

Особливості першої медичної допомоги при пораненнях у військово-польових умовах.

Поняття про військово-польову терапію (ВПТ), її основні завдання та зміст.

Особливості хімічної зброї, характеристика осередку хімічного зараження; особливості першої медичної допомоги при ураженнях бойовими отруйними речовинами.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Способи введення знеболювальних засобів, вживання антибіотиків, протиблювотних та інших лікарських засобів.

Способи усунення асфіксії; показання для повторного введення знеболювальних засобів, антидотів та дачі антибіотиків; показання для введення серцево-судинних та інших лікувальних засобів; способи зігрівання поранених і хворих.

Клінічна картина уражень різними типами отруйних речовин. Надання першої медичної та долікарської допомоги ураженим.

Практичні навички:

- подавання кисню за допомогою інгаляторів КІ-3М, КІ-4;
- проведення ШВЛ у зараженій зоні за допомогою апарата ДП-10;
- введення антидоту за допомогою шприца-тюбика;
- надання першої медичної допомоги при ураженнях ФОР;
- надання першої медичної допомоги при ураженнях ОР шкірноаривної дії;
- надання першої медичної допомоги при ураженнях ОР загальнотоксичної дії;
- надання першої медичної допомоги при ураженнях ОР задушливої дії.

Тема 7. Основи військової гігієни та епідеміології

ЛЕКЦІЯ

Основи організації санітарно-гігієнічних заходів у військах.

Гігієна розташування та пересування військ, харчування особливого складу та водопостачання військ.

Завдання та основи протиепідемічного захисту військ, поняття про санітарно-епідеміологічну розвідку.

Протиепідемічний захист військ в умовах застосування ворогом бактеріологічної зброї та на етапах медичної евакуації.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Взяття проби готової їжі для лабораторного дослідження і оформлення супроводжувальних документів.

Взяття матеріалів для виявлення збудників кишкових і тифо-паратифозних інфекцій.

Загальні відомості про структуру й функції санітарно-епідеміологічних закладів [санітарно-епідеміологічні лабораторії (СЕЛ) та загони (СЕЗ) гарнізону, оперативного командування, військовий польовий інфекційний госпіталь]. Завдання санітарно-контрольного пункту (СКП).

Суть протиепідемічного режиму роботи медичних підрозділів, частин і закладів, його складові частини.

Особливості організації лікувально-евакуаційних заходів в умовах застосування ворогом бактеріологічної (біологічної) зброї.

Заходи щодо запобігання поширенню інфекційних захворювань у військах після застосування ворогом бактеріологічної зброї.

Санітарно-епідеміологічна розвідка, її завдання, методи проведення. Звіт і складання картки санепідрозвідника.

Практичні навички:

- взяття їжі для лабораторного дослідження;
- взяття матеріалу для виявлення збудників кишкових і тифо-паратифозних інфекцій;
- оформлення супроводжувальних до санітарно-епідеміологічної лабораторії документів;
- організація та проведення санітарно-епідеміологічної розвідки, складання картки санепідрозвідника.

Тема 8. Основи організації забезпечення медичним майном і технікою у воєнний час

ЛЕКЦІЯ

Основи організації забезпечення військ медичним майном і технікою.

Комплекти медичного майна і технічні засоби медичного пункту батальйону, медичної роти механізованої бригади.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Принципи медичного постачання Збройних сил України.

Норми постачання медичного майна у воєнний час. Класифікація медичного майна.

Забезпечення медичним майном підрозділів медичної роти механізованої бригади в польових умовах. Розгортання, оснащення, організація та обсяг роботи аптеки медичної роти механізованої бригади в польових умовах. Порядок отримання медичного майна з аптеки медичної роти механізованої бригади. Облік і зберігання медичного майна у підрозділах медичної роти механізованої бригади.

Медико-тактична характеристика комплектів медичного майна для оснащення медичної роти механізованої бригади. Зберігання і оновлення медичного майна в комплектах.

Медико-тактична характеристика технічних засобів, рухомих медичних і санітарних установок, типового медичного устаткування, медичних наметів, які використовуються при розгортанні медичної роти механізованої бригади.

Практичні навички:

- визначення необхідної норми постачання медичного майна;
- отримання та списування комплектно-табельного оснащення;
- користування майном для надання першої медичної допомоги: аптечка індивідуальна (АІ), перев'язувальний пакет індивідуальний (ППІ), індивідуальний протихімічний пакет (ППП);
- користування комплектно-табельним майном МПБ: сумка медична військова (СМВ), комплект фельдшерський (Ф), апарат штучного дихання ДП-10, інгалятор кисневий КІ-4 тощо.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Визначення ознак клінічної та біологічної смерті.
2. Способи транспортування потерпілих в лікувально-профілактичні заклади.
3. Надання пацієнту необхідного для транспортування положення.
4. Проведення транспортної іммобілізації стандартними та імпровізованими шинами:
 - Крамера;
 - Дітерікса;
 - Белера;
 - фанера, картон, гілки тощо.
5. Накладання різних видів бинтових пов'язок на різні ділянки тіла:
 - бинтових;
 - косинкових;
 - сітчасто-трубчастих тощо.
6. Накладання оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі.
7. Проведення серцево-легеневої реанімації та визначення її ефективності (одним і двома реаніматорами).
8. Спинення артеріальної, венозної та капілярної кровотечі різними методами:
 - накладання джгута-закрутки;
 - накладання стисної пов'язки;
 - надання підвищеного положення ушкодженій ділянці;
 - максимального згинання кінцівки в суглобі тощо.
9. Надання невідкладної допомоги при опіках, обмороженнях, загальному замерзанні та перегріванні.
10. Проведення транспортної іммобілізації при переломі ключиці.
11. Проведення транспортної іммобілізації при ушкодженні кісток таза, хребта.
12. Проведення транспортної іммобілізації при черепно-мозковій травмі.
13. Проведення ШВЛ за допомогою дихальної трубки.
14. Проведення промивання шлунка при харчових отруєннях.
15. Видалення сторонніх тіл з вуха, носа, ока, гортані та дихальних шляхів.
16. Надання невідкладної допомоги при нещасних випадках:
 - асфіксія (повішання, утоплення);
 - електротравма;
 - укуси комах, тварин, змії тощо.
17. Наближення до поранених на полі бою різними способами.
18. Відтягування поранених з поля бою.
19. Винесення поранених з поля бою одним санітаром за допомогою лямки медичної носильної.
20. Винесення поранених з поля бою двома санітарами на руках та за допомогою нош і лямки медичної носильної.
21. Надягання протигазу на потерпілого.
22. Проведення часткового санітарного оброблення за допомогою ППП-8, ППП-9, ППП-10.
23. Подача кисню за допомогою інгаляторів КІ-3М, КІ-4.
24. Проведення ШВЛ у зараженій зоні за допомогою апарата ДП-10.
25. Введення антидоту за допомогою шприца-тюбика.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Уявлення про нещасний випадок, першу медичну допомогу та її значення.
2. Уявлення про термінальні стани. Ознаки життя і смерті.
3. Поняття про серцево-легеневу реанімацію. Способи її проведення та критерії ефективності.
4. Профілактика шоку (травматичного, опікового тощо).
5. Поняття про десмургію, пов'язку, перев'язку. Види пов'язок та правила їх накладання.
6. Поняття про рани, класифікація, ознаки, ускладнення. Проведення туалету рани.
7. Поняття про зовнішні та внутрішні кровотечі. Ознаки, способи зупинки кровотеч.
8. Поняття про забої, ознаки, невідкладна допомога.
9. Поняття про розтягнення та розриви сухожиль, м'язів, ознаки, невідкладна допомога.
10. Поняття про вивихи, ознаки, невідкладна допомога.
11. Закриті та відкриті переломи кісток, ознаки, невідкладна допомога.
12. Переломи хребта, ознаки неускладнених та ускладнених переломів хребта, невідкладна допомога.
13. Невідкладна допомога при переломах ключиці, ребер, відкритому пневмотораксі.
14. Поняття про черепно-мозкову травму, невідкладна допомога при струсі, забої і здавленні головного мозку.
15. Поняття про опіки, класифікація, визначення ступеня та площі опікової поверхні, надання невідкладної допомоги.
16. Невідкладна допомога при загальному перегріванні організму та тепловому ударі.
17. Поняття про обмороження та загальне замерзання, ознаки, надання невідкладної допомоги.
18. Поняття про хімічні опіки, ознаки, надання невідкладної допомоги.
19. Невідкладна допомога при харчових отруєннях, визначення ознак, причин.
20. Поняття про електротравму, ознаки, невідкладна допомога.
21. Поняття про асфіксію, причини виникнення, ознаки, невідкладна допомога.
22. Ознаки та невідкладна допомога при укусах комах, тварин, змії, каракурта.
23. Поняття про непритомність, колапс, ознаки, невідкладна допомога.
24. Ознаки та невідкладна допомога при сторонніх тілах дихальних шляхів, очей, вух тощо.
25. Способи наближення до поранених на полі бою.
26. Способи відтягування поранених і винесення їх з поля бою в укриття.
27. Способи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі на полі бою.
28. Способи накладання асептичної пов'язки при пораненнях кінцівок, живота, грудної клітки.
29. Способи накладання оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі.
30. Тимчасова іммобілізація кінцівок з використанням пов'язок і підручних засобів.
31. Завдання МПБ в оборонному і наступальному боях.

32. Особовий склад і оснащення МПБ.
33. Організація роботи МПБ в оборонному та наступальному боях.
34. Перелік заходів долікарської допомоги.
35. Інгаляція кисню за допомогою інгаляторів КТ-ЗМ, КІ-4.
36. Штучна вентиляція легенів за допомогою апарата ДП-10.
37. Зміст заходів першої медичної допомоги при травматичному шоку на полі бою.
38. Зміст протишоккових заходів на МПБ.
39. Особливості термічних опіків від запалювальних сумішей.
40. Механізм розвитку променевих уражень.
41. Види радіаційних уражень.
42. Клінічна характеристика гострої променевої хвороби.
43. Перша медична допомога при первинній променевій реакції.
44. Класифікація бойових отруйних речовин (ОР).
45. Клінічна картина ураження ФОР.
46. Клінічна картина ураження ОР шкірнонаривної дії.
47. Клінічна картина ураження ОР загальноотруйної дії.
48. Клінічна картина ураження ОР задушливої дії.
49. Перша медична допомога при ураженнях ФОР.
50. Перша медична допомога при ураженнях ОР шкірнонаривної дії.
51. Перша медична допомога при ураженнях ОР загальнотоксичної дії.
52. Перша медична допомога при ураженнях ОР задушливої дії.
53. Принципова схема розгортання медичної роти механізованої бригади.
54. Внутрішньопунктове сортування в медичній роті механізованої бригади.
55. Місце і роль молодшого медичного персоналу в організації роботи медичної роти механізованої бригади.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Барасій М.І., Худецький І.Ю., Балабан Ю.С., Бондарчук Л.І. та ін. Військова токсикологія, радіологія та медичний захист / За ред. Ю.М. Скалецького, І.Р. Мисули. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.

Військово-медична підготовка / За ред. І.О. Семенова. — К.: Здоров'я, 1992.

Гут Т.М. Практикум з військово-медичної підготовки. — К.: Здоров'я, 2001.

Довідник з медичної допомоги на догоспітальному етапі / За ред. проф. І.С. Зозулі. — К.: Здоров'я, 1993.

Медична служба механізованої (танкової) бригади: навч. посіб. / В.В. Вороненко, М.І. Бадюк, В.М. Гулько та ін. — К.: УВМА, 2004.

Нетяженко В.З., Сьоміна А.Г., Присяжнюк М.С. Загальний та спеціальний догляд за хворими. — К.: Здоров'я, 1993.

Організація медичного забезпечення військ / М.І. Бадюк, Ф.М. Левченко, В.П. Токарчук, В.В. Солярик та ін. / За ред. В.В. Паська. — К.: МП «Леся», 2005.

Петрик О.І. Медична допомога при травмах. — Львів: Світ, 1992.

Швидка медична допомога / За ред. проф. Апанасенка Б.Г. — К.: Вища шк., 1992.

Додаткова

Дубицький А.Ф., Семенов І.О., Чепкий П.П. Медицина катастроф. — К.: Курс, 1999.

Кочин І.В., Черняков Г.А., Сидоренко П.І. Научные основы эпидемиологии катастроф. — Запорожье: Б. и., 2004.

Оружие массового поражения и средства защиты. — М.: Воениздат, 1980.

Посібник для практичних занять з анестезіології та реаніматології / За ред. проф. Л.В. Усенка. — К.: Здоров'я, 1993.

Посібник з невідкладної медичної допомоги / За ред. Л.Н. Журавльової. — К.: Здоров'я, 2001.

Руководство по скорой медицинской помощи / Под ред. проф. Л.П. Хименка. — К.: Здоровье, 1991.

Черняков Г.О., Кочін І.В., Сидоренко П.І. Землетруси. Характеристика, лікувально-евакуаційне забезпечення. — Кіровоград: Б. в., 2004.

Шапошников Ю.Г., Маслов Н.В. Военно-полевая хирургия. — М.: Медицина, 1995.